

1. Referentie

Referentie	Lauwers, H. & Van Gils, J. (2004). <i>“Het zal nooit meer worden zoals vroeger”</i> . Belevingsonderzoek bij broers en zussen van jonge verkeersslachtoffers. Onuitgegeven onderzoeksrapport. Meise: Kind en Samenleving.
Taal	Nederlands
ISBN - ISSN	
Publicatievorm	Onuitgegeven onderzoeksrapport

2. Abstract

Een verkeersongeluk is een zeer ingrijpende gebeurtenis in een gezin. Ook op de broers en zussen van jonge verkeersslachtoffers heeft dit een grote impact. Onderzoek naar de beleving van deze indirecte slachtoffers is echter quasi onbestaande. Dit (voor)onderzoek is dan ook exploratief van aard in de zoektocht naar de beleving van broers en zussen van jonge verkeersslachtoffers. Specifiek zijn het kinderen waarvan de broer of zus het ongeval overleefd heeft en gedurende een jaar revalideerde in het revalidatiecentrum Pulderbos. Concreet werden twee gespreksgroepen (resp. 11 en 7 respondenten) en twee diepte-interviews (2 x 2 respondenten) afgenomen. Het dominante gevoel wat deze kinderen hadden was dat het nooit meer zoals vroeger zou worden; een nieuwe, vreemde wereld gaat voor hen open. De relatie met hun broer/zus, ouders en de bredere samenleving wordt aan grote veranderingen blootgesteld waar ze het wel moeilijk mee hebben. Het belangrijkste element is echter dat kinderen het gevoel van “agency” moeten hebben, de idee dat ze zelf handelingsmacht hebben.

3. Trefwoorden

Thema('s)	Gezin, mobiliteit, welzijn
Trefwoord(en)	Gezinsfunctioneren, verkeersonveiligheid, welbevinden

4. Onderzoeker

Opdrachtgever	Vzw Zebra
Onderzoeker(s)	Hilde Lauwers, Jan Van Gils Onderzoekscentrum Kind & Samenleving Nieuwelaan 63 1860 Meise Tel.: 02/272.07.53 www.k-s.be

5. Onderzoeksvraag

Onderzoeksvraag	Hoe beleven broers en zussen van jonge verkeersslachtoffers het ongeluk en de daaropvolgende veranderingen?
Hypothesen	/

6. Methode

Onderzoeks-	Exploratief belevingsonderzoek, waarvan op basis van de Grounded Theory methode een
-------------	---

methode	analyse van gebeurde. In totaal werden twee groepsgesprekken en twee diepte-interviews afgenomen.
Onderzochte groep	Broers/zussen van jongeren die het ongeluk overleefden en gerevalideerd hebben in het revalidatiecentrum Pulderbos. Het eerste groepsgesprek bestond uit 11 deelnemers (8 meisjes en 3 jongens) tussen 10 en 16 jaar. Het tweede groepsgesprek bestond uit 7 deelnemers (4 meisjes en 3 jongens) tussen 10 en 16 jaar. Nadien werden nog twee interviews afgenomen, met telkens 2 zussen.
Bereik	Vlaanderen

7. Resultaten

Het ongeval zelf	De kinderen geven aan deze dag nog zeer goed te herinneren. Het werd ervaren als een breuk het vorige leven. Kinderen blijken zich zeer goed bewust te zijn van de ommekeer die het ongeval teweeggebracht heeft.
Het ziekenhuis + het revalidatiecentrum	De periode na het ongeval is voor de meeste kinderen een verwarrende tijd. Over het algemeen wordt er veel gezegd, maar niet tegen de kinderen zelf, of ze verstaan het jargon niet,...Ze voelen zich wat verloren lopen. De broers en zussen voelen zich ook vaak heel betrokken bij de revalidatie van hun broer/zus. Hun grootste frustratie is dan ook dat ze vaak weinig correcte en uitgebreide informatie krijgen. Dit is vaak goed bedoeld als bescherming, maar dit frustreert hen enorm omdat ze weten dat er iets ernstig aan de hand is.
Veranderde situatie thuis	Kinderen hebben vaak het gevoel dat alles zo lang duurt. Er moeten nieuwe verhoudingen ontwikkeld worden en kan lang aanslepen. Ook het wij-gevoel komt onder druk te staan. De aandacht van de ouders gaat vooral naar de broer of zus gaan, het dagelijkse leven draait maar rond één persoon, waardoor ze zich opzijgezet gaan voelen. Dit wij-gevoel wordt ook belast door de ongelijke huisregels: broer of zus krijgt meer respijt, wat door de broers en zussen vaak als onrechtvaardig ervaren wordt. Het veranderde karakter is voor veel kinderen ook een moeilijk punt. Maar toch voelen ze enorm mee en de broer of zus blijft broer of zus. Ze zullen scherp reageren wanneer hun broer/zus publiekelijk wordt aangevallen.
Verhouding tot de bredere omgeving	Het eerste treffen met de buitenwereld betekent een moeilijk moment. Dit zijn meestal de klasgenootjes. Zeker wanneer een leerkracht vraagt er iets over te vertellen wordt dit als een inbreuk ervaren. Wanneer ze op eigen initiatief mogen vertellen wordt dit niet als een inbreuk ervaren. Kinderen voelen zich soms ook beschaamd wanneer ze in de buitenwereld andere mensen naar hun broer of zus zien staren. Ze interpreteren dit vaak als kritiek of afkeer. Ze voelen zich daarom beschaamd, wat ze zien als trouweloosheid. Het ongeval heeft bij de meeste kinderen ook een grote invloed op hun vrije tijdsbesteding
Overige thema's	1. Verkeer Over de beleving van het verkeer door de broers en zussen is niet expliciet gevraagd. Het is dus niet geweten of ze hier op een andere manier mee omgaan dan voorheen. 2. Parentificatie? Er worden enkele aanduidingen van parentificatie teruggevonden in de getuigenissen, maar deze zijn zeer zwak. 3. Schuldvraag Kinderen hebben niet echt een schuldvraag, ze blijken vooral bezig te zijn met het feitelijk verloop van het ongeval. Ze kijken eerder naar de gevolgen ervan.

	4. Stiltes Sommige respondenten bleken zeer weinig te zeggen in de gesprekken. Dit doet de vraag rijzen naar de rol en betekenis van deze stiltes.
Onduidelijke variabelen	Over de rol van een aantal variabelen kon op basis van dit onderzoek geen uitspraak gedaan worden: de invloed van leeftijd, het aantal jaren geleden dat het ongeval gebeurd is, aard van het ongeval en ernst van de handicap, geslacht en het directe slachtoffer

8. Publicaties op basis van hetzelfde onderzoek

/